

From The Darkness Into The Light

- En praktisk studie om återskapandet av varelser från folktro med hjälp av maskering, makeup och styling

Anna Nymalm

Examensarbete för Estenom(YH)-examen

Utbildningen för Skönhetsbranschen

Vasa 2021

EXAMENSARBETE

Författare: Anna Nymalm
Utbildning och ort: Skönhetsbranschen, Vasa
Handledare: Jaana Ylimartimo-Nybäck

Titel: From The Darkness Into The Light

Datum: Våren 2021 Sidantal: 42 Bilagor: 0

Abstrakt

Syftet med denna praktiska studie är att återskapa varelser från nordamerikansk folktro med hjälp av maskering, makeup och styling. Motivationen bakom arbetet kommer från bristen av information inom ämnet maskering och det personliga intresset inom skräckbaserade maskeringar samt historierna bakom varelserna. Studien kommer att vara till nytta för branshmänniskor och estenomer, samt andra intresserade, i form av inspiration och information och resultatbilderna kommer användas i respondentens arbetsportfolio.

I den teoretiska grunden behandlas folktro och varelser rent generellt och sedan beskrivs varelserna som kommer återskapas var för sig. Dessa varelser är en vendigo, en helt ny version av bortbyting och rougarou. I den teoretiska grunden skrivs det även om maskering och olika produkter samt produkters användningsområden. Maskering, styling och fotografering används som datainsamlingsmetoder och bildanalys används som dataanalysmetod.

I resultatredovisningen presenteras två bilder för varje varelse. Bilderna analyseras och tolkas mot den teoretiska bakgrunden. Resultatet visar att det varit lönsamt att läsa in sig på ämnet, i synnerhet vid skapandet av verklighetstroga varelser. Resultatet visar även att man kan skapa vilken karaktär som helst med god planering och förståelse för produkter och deras användning.

Språk: Svenska Nyckelord: maskering, makeup, styling, folktro, varelser, fotografering,
vendigo, bortbyting, rougarou

BACHELOR'S THESIS

Author: Anna Nymalm
Degree Programme: Beauty and cosmetics
Supervisor(s): Janna Ylimartimo-Nybäck

Title: From the Darkness Into The Light

Date: Spring 2021 Number of pages: 42 Appendices: 0

Abstract

The purpose of this practical study is to recreate creatures from North American folklore with the help of special effects makeup, makeup and styling. The motivation behind the work comes from the lack of information within the subject of effects makeup and the personal interest in horror-based masks and the stories behind the creatures. The study will be beneficial to people in the beauty industry, as well as others interested, in the form of inspiration and information and the results pictures will be used in the respondent's portfolio.

The theoretical basis addresses folklore and beings in general, and then describes the beings that will be recreated on their own. These creatures are a vendigo, a whole new version of changeling and rougarou. The theoretical basis also writes about masking and various products. Masking, styling and photography are used as data collection methods and image analysis is used as a data analysis method.

In the results report, two images are presented for each creature. The pictures are analysed and interpreted against the theoretical background. The result shows that it has been profitable to read on the subject, especially in the creation of realistic creatures. The result also shows that one can create any creature with good planning and understanding of products and their use.

Language: Swedish Key words: masking, makeup, styling, folklore, creature, photography
vendigo, changeling, rougarou

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Syfte och problemprecisering.....	2
3	Teoretisk grund	3
3.1	Folktro	3
3.2	Varelser.....	3
3.3	Maskering	6
3.4	Produkter inom maskering.....	7
4	Tidigare forskning	12
5	Metoder	14
5.1	Styling av varelsemaskering.....	14
5.2	Fotografering	14
5.3	Bildanalys	15
5.4	Studiens praktiska genomförande.....	16
6	Resultatredovisning och tolkning.....	30
6.1	Vendigo	31
6.2	Bortbyting.....	33
6.3	Rougarou	35
6.4	Sammanfattning av resultat	36
7	Kritisk granskning	37
8	Diskussion	39

Källförteckning

Bildreferenser

1 Inledning

Troll, vättar och häxor är exempel på karaktärer du kan finna i den nordiska folktron, men hur ser folktrout i andra kulturer? I detta arbete kommer du att få läsa om olika varelser du kan höra om inom folktrorunt om i världen och se dem återskapas med hjälp av maskering och styling inom folktrorunt om i världen, specifikt de som använts för att skrämna barn under flera decennier i Nordamerika.

Mitt eget intresse för dessa varelser har första gången väckts när den amerikanska TV-serien ”Supernatural”, producerad av Eric Kripke, började sändas år 2005 på TV. Serien är en triller med många svängar och överraskande händelser samt varelser ingen talar om i vår nordiska vardag, varelser som jag inte ens kunnat föreställa mig i min vildaste fantasi. Gåshuds resande varelser som en vendigo, rougarou eller en helt ny version på bortbyting kommer du att få läsa om och se återskapas i detta arbete.

Maskering har varit ett ämne som, sedan tidiga tonår, väckt intresset och kreativiteten inom mig. Mängden YouTube-klipp om maskering och FX-Makeup som jag kollat igenom, om och om igen, är otaliga. Korta och långa videor som sträckt sig från hur man gör ett realistiskt sår med flytande latex eller blåmärken med ögonskugga till hur man återskapar en karaktär från en omtyckt film. Det är dessa YouTube klipp och kanaler som lockade fram det intresset som kröp fram redan som ung. Jag har alltid strävat till att lära mig något nytt när möjligheten visat sig, en ny teknik eller ett nytt koncept med en ny produkt. När det laddades upp ett nytt videoklipp på sociala medier har jag kollat igenom det och provat det själv så gott jag kunnat med de få maskerings- och sminkprodukter jag haft hemma, vattenfärger och majsenamjöl har också fått delta i mina försök.

Övning har gett färdighet och nyfikenhet har gett mod för att prova något nytt. I detta arbete har jag utmanat mig själv, jag har utmanat min kreativitet och problemlösningsförmåga samt mina färdigheter inom den stora världen som är maskering.

2 Syfte och problemprecisering

Syftet med denna praktiska studie är att återskapa varelser från nordamerikansk folktro med hjälp av maskering makeup och styling. Motivationen bakom arbetet kommer från bristen av information inom ämnet maskering och det personliga intresset inom skräckbaserade maskeringar samt historierna bakom varelserna. Studien kommer att vara till nytta för branskmänniskor och estenomer, samt andra intresserade, i form av inspiration och information och resultatbilderna kommer användas i respondentens arbetsportfolio.

Frågorna respondenten ställer inför detta arbete är följande:

1. Vad skall man tänka på vid skapandet av varelser från folktro?
2. Hur mycket spelar de olika produkterna roll inför skapandet av varelser?

3 Teoretisk grund

I den teoretiska grunden tar respondenten upp varelser från nordamerikanska folktro, maskering och vad man ska tänka på vid maskering i skapandet av olika karaktärer samt valet av produkter inför skapandet. Detta tas upp av respondenten för att kunna tillämpa kunskapen i maskering av varelserna.

3.1 Folktro

Folktro är litteratur, konst och kännedom som sprids, oftast muntligt, genom tiderna och har på detta sett ändrats, överdrivits och fått en form som människor än idag kommer ihåg och berättar vidare. Alla folkgrupper har sina egna små versioner men har samma grund för de olika karaktärerna och varelserna som utgör historierna. Folktro sammanbinder oss med vårt förflutna och det människor trodde på för flera hundra till tusen år sedan. Den amerikanska folktron idag kommer från indianer eller européer som under århundraden hört och berättat dessa historier. (American folklore society (u.å.))

3.2 Varelser

Ordet varelse används för att hänvisa till livsformer, stora som små, som är ovanliga eller fiktiva och kan röra sig självständigt. (Cambridge Dictionary (2020))

Vendigo

En vendigo är en varelse, eller monster, i en amerikansk och kanadensisk urinvånarmyt. Enligt myten är vendigon en jägare som har gått vilse i skogen utan mat och vänt sig till kannibalism för föda. En vendigo, även kallad ”windigo” av medlemmar i Ojibwa stammen, kan röva bort barn om de inte uppför sig. (Encyclopedia of Occultism and Parapsychology (2019))

Vendigon är klassad som humanoid, halv mänska, halvt monster (se figur 1) och sägs vara den fysiska formen av 2 av de 7 dödliga synderna, själviskhet och frosseri. Detta leder till att vendigon aldrig är mätt eller nöjd och slutar aldrig jaga efter nästa måltid. (Onstage+ (2015))

Figur 1 Vendigo
(onstage+ (2015))

Enligt legenden rör sig vendigon endast i kallare klimat i de norra skogarna av Nordamerika och i Kanada på jakt efter ensamma indianer, halvblodiga eller vita män för att äta dem. Vendigon är en stor varelse nästan fyra och en halv meter hög, men beskrivs likna ett skelett. Vendigons hud sitter så tätt om deras skelett, vilket lämnar skelettets siluett mycket synligt. En Vendigo beskrivs även med rakbladsvassa klor och stora ögon. Denna varelse lurar iväg folk från civilisationer med hjälp av att härma röster och när han väl har isolerat sitt byte hugger han i. Vendigon äter gärna sitt byte så färskt som möjligt och kan kidnappa flera människor åt gången och hålla dem vid liv i sin lya inför följande måltid. Enligt legender kan vendigon gå i dvala i flera år åt gången och är därför sällan sedda och ibland bortglömda tills de slår till igen. (All That's Interesting (2018))

Bortbyting

Det finns många olika legender om bortbytingar. Alla har samma grund, att ett människobarn har blivit utbytt mot en annan varelse, dessa bortbytingar har uppfört sig illa och gråter hela tiden som små samt är kapabla till djävulska akter som äldre. I den irländska versionen av legenden är en bortbyting ett människobarn som blivit ersatt av en älva i embryostadiet av moderns graviditet. Många "älv barn" dör innan födseln men de som föds är ofta missformade och/eller har ett handikapp. I den skotska versionen av legenden om bortbytingar är barnet utbytt mot en dvärg eller en alv när barnet redan är fött. För att bli av med dessa bortbytingar, kan man ha dem att sitta på ett galler ovanför en eld, sticka dem med en kniv, doppa dem i en flod, etc. (Encyclopedia of Occultism and Parapsychology (2001))

Figur 2 Bortbyting

(Supernatural wiki (2011))

Det finns många versioner av bortbytingar men i detta arbete kommer respondenten fokusera och återskapa den amerikanska tv versionen som från den amerikanska tv-serien "Supernatural" säsong 3, som kom ut 2007. Supernaturals säsong 3 beskriver bortbytingar som humanoid varelser med slemmig hud, urgröpta ögonhålur och en rund mun med många tänder (se figur 2). Dessa varelser verkar mänskliga och ser ut som de barnen och/eller personer de ersatt, men deras sanna form visas i deras spegelreflektioner. Bortbytingens moder rövar bort människobarn och ersätter dem med sina egna barn som sedan får näring från de barns föräldrar som de ersatt medan de bort rövade barnen är näring för moder bortbytingen. Näringen de får av barn och föräldrar räcker ett par månader sedan dör respektive offer och bortbytingen rör sig vidare till följande grannskap. (Supernatural Wiki (2007))

Rougarou

Varelsen man kallar rougarou kommer från en folktro som härstammar från medeltida Frankrike men nu mera spökar i Louisiana, Amerika. En rougarou är en varulvsliknande varelse med knivvassa tänder och röda, lysande ögon (se figur 3). Rougaroun kan vara mellan 2-2,5 meter lång, med en kropp som människa, men huvud som en varghund. Den förvandlas endast till sin monsterform under fullmåne, precis som en varulv. Rougarous rör sig bland träsk, insjöar och i skogar nära vattendrag. (visitcryptoville (2014) Kerner(u.å.))

Folktron om rougarou har gått från mun till mun och har många olika variationer. I en del versioner är rougaroun en förbannelse utförd av en häxa, medan det i andra är en genetisk egenskap man är född med och som aktiveras i äldre ålder. En rougarou kontrolleras av sin hunger efter rått kött. (visitcryptoville, (2014))

Figur 3 *Rougarou*

(The Pine Barrens Institute (18.08.2018))

3.3 Maskering

Maskering är konsten att skapa illusioner med hjälp av smink, färgkorrigering samt andra tekniker och produkter för att imitera eller skapa en karaktär, varelse eller ett väsen på scen eller framför en kamera. Vid utförandet av en maskering krävs grundlig planering, genomtänkta val av produkter och färger, tålamod och noggrant utförande. Vid en planering av en maskering är det första steget att analysera karaktären i fråga. För att få en uppfattning av hur karaktärens fysiska drag ska eller kunde se ut vänder man sig till ett simpelt system där man delar upp karaktären i sex grupper: etnicitet, ärftlighet, temperament, miljö, ålder och hälsa. Dessa grupper gör det lättare att besluta vilka drag som kommer göra så att illusionen av karaktären bär eller brister. Maskerings artister är mästare i skapandet av dessa illusioner. (Corson, Gore Norcross & Glavan, (2010) Davis & Hall (2008) s.2, 68)

Maskerings produkter och tekniker har utvecklats för att se mer trovärdiga och realistiska ut inför film och tv-branschen. Peruker har fått en naturlig hårlinje och gummi proteser är näst intill sömlöst applicerade. Dessa utvecklingar har adopterats även i teaterbranschen. (Britaninica, (2020))

Inom maskering använder man sig även av tre dimensionell makeup, som innebär att man bygger upp delar av kroppen med olika material. Material som används inom tre dimensionell makeup och maskering är nose putty, derma vax, bomull, mjukt papper, latex och gelatin. Denna metod används oftast i ansikte, på hals och på händer. (Corson, Gore Norcross & Glavan (2010) s.131)

Vid maskering är det viktigt att veta vika medium, ljus och vinklar som kommer användas och applicera maskeringen enligt dessa för att få det bästa möjliga resultatet. Ljuset som används i bild är en av de största variablerna som påverkar hur maskeringen skall se ut och maskeringen skall planeras och justeras enligt det. Även kameranlinser, filter och gel färger för lampor gör stor skillnad och maskeringen skall därför justeras så att maskeringen förhöjs av ljuset och ger önskad effekt i slutresultatet. (Davis & Hall (2008) s.48)

3.4 Produkter inom maskering

Produkter och material som används inom maskering varierar beroende på vilken effekt man försöker framställa. God ventilation är viktig vid maskering oavsett om det handlar om skapandet av en helt ny karaktär eller bara en liten förändring till en persons utseende. (Davis & Hall (2008) s.182. IMA (2019))

Gelatin

Gelatinpulver blandat med hett vatten ger ett effektivt sätt att skapa tre dimensionella effekter som ärr, vårtor, bölder uppstickande födelsemärken och sår som inte kräver noggrannhet vid skapandet. Gelatin är en tjock vätska som stelnar när den svalnar, vilket betyder att man måste jobba kvickt med gelatin för när det stelnar går det inte att forma om. Om man inte blir nöjd är det bara att dra av och prova igen. Smink kan appliceras direkt ovanpå det förhårdnade gelatinet. (Corson, Gore Norcross & Glavan (2010) s.139)

Gelatin kan användas i skapandet av maskerings proteser och kan plocka upp fler detaljer från en protesform. (Davis & Hall (2008) s.181)

Latex

Naturlig gummi-latex är sav som skördas från gummiträdet. Ammoniak tillsätts i saven som ett konserveringsmedel och blandas med vatten för att göra det användbart. Gummi-latex används och utvecklas för många olika ändamål och kan användas till så mycket tack vare latexets flexibilitet, mångfaldighet och pris. (Corson, Gore Norcross & Glavan (2010) s.139. Davis & Hall (2008) s.180)

Flytande latex, eller latexmjölk, har använts inom maskering sen mitten av 1900-talet. Flytande latex har använts för många olika syften, allt från att få en skådespelares hud att se mycket textur fylld ut, skapa rynkor eller andra former av slapp hud, fästa olika gummipoteser eller en skallig mössa och därmed ge skådespelaren ett helt nytt utseende för en roll. Flytande latex kan användas när man gjuter en protes i en gipsmodell eller målar på ett platt och jämt underlag, t.ex. glas, för att skapa sår, ärr och andra proteser som sedan appliceras på huden efter att de har torkat. Latex kan även appliceras direkt på huden för att skapa tre dimensionella texturer, rynkor, ärrad hud och sår. Vid användningen av flytande latex applicerad direkt på huden, är det viktigt att endast använda sådan latex som är menad för just den användningen. Latex kan irritera och orsaka allergiska reaktioner på vissa hudar, så det är viktigt att först göra ett test för att se om irritation och/eller allergiska reaktioner uppstår på huden. (Britaninica (2020) Corson, Gore Norcross & Glavan (2010) s.139)

Pigment eller livsmedelsfärg kan tillsättas i flytande latex. Vid pigmentering av latex är det viktigt att minnas att när latexet torkar blir det betydligt mörkare. När latex är nära färgen till slutproduktens färg, täcker det jämnare och det krävs mindre makeup. (Corson, Gore Norcross & Glavan (2010) s.139)

Vid skapandet av en åldrande hud kan man använda genomskinligt flytande latex ovanpå en föråldrande makeup. Genomskinlig latex är vitt i flytande form, men blir genomskinligt när det torkar. När krämmakeup eller fettfärger används under latexen - använd så lite produkt som möjligt, pudra över med ett transparent puder och spraya med en fixerings spray för att låsa in färgen. Vid användningen av vatten lösligt smink, som har en tendens att blanda sig med flytande latex, är det extra viktigt att låsa in makeupen. Genom att jobba på ett område av ansiktet i taget och stretchar ut huden med fingrarna, duttar man latexet över makeupen med en skum svamp eller silikonsvamp och låter det torka innan man släpper huden. Så har du skapat en texturerad och rynkig hud. Om man vill ha tydligare rynkor applicerar man ytterligare lager av latex på samma sätt. När hela ansikte är täckt i önskad textur kan man finjustera makeupen med fett färger för gummimask, fett färger, krämmakeup eller sminkpennor. Vid användning av andra typer av makeup än ovanstående, bör man dutta latexmasken med ett tunt lager av ricinolja för att skydda det mot andra oljor i kosmetik. Samma metod för att skapa texturerad hud kan även användas på andra delar av kroppen. Om hår existerar på kroppsdelen där textur önskas, rekommenderas det att raka bort håret eller applicera ett lager hudlim för att undvika att hår rivs bort när man tar av latexet. (Corson, Gore Norcross & Glavan (2010) s.139-142)

När man skall avlägsna latex proteser och textur från huden kan största delen dras av i ett stycke. Latex textur och proteser som har ett lager spiritgum under latexet, är däremot mer krävande och det rekommenderas att man använder spiritgum borttagnings medel eller 70%-ig alkohollösning. Vid avläsningen av latexprodukter skall man vara extra försiktig runt ögonpartiet och ögonbrynen, för att ytterligare undvika att dra ut hår under borttagningen ska man lyfta upp latexet i en kant och försiktigt avlägsna det medan man borstar med en alkohollösning vart efter under latexet. Om latex-delen skall användas igen skall man undvika att dra i delen. (Corson, Gore Norcross & Glavan (2010) s.143, 175)

Protesmakeup

Maskering med protesmakeup är den mest effektiva metoden för att skapa de flesta tredimensionella detaljerna till en karaktärs utseende. Konsten av protesmakeup används främst framför kameran inför filmer, tv-serier och fotograferingar och mer sällan på teaterscenen. Detta är på grund av att appliceringen av protesmakeup ofta kräver en professionell makeupartist och skådespelare på teatrar ofta gör sina makeup själv. Proteser för tre dimensionell makeup kan formas och åter formas tills de är precis som man önskar och kan sedan användas flera gånger. (Corson, Gore Norcross & Glavan (2010) s. 161)

Vid skapandet av proteser används ofta en form. Original former kan skapas av nästan vilket material som helst, allt från lera, sten och trä till cement, gips eller metall. När den önskade protes formen är skapad kan den användas om och om igen. (Davis & Hall (2008) s.181)

När man applicerar proteser på huden skall huden rengöras med rengörings sprit eller 99%-ig alkohollösning så att huden är fri från smuts och fetter. Vid en effektiv och hållbar applicering av

proteser på hud skall man först använda ett lager spiritgum, låta de torka en liten del, sedan lägga till ett tunt lager av bomullstuss och ännu ett lager med spiritgum under protesen. Protesens kanter skall sedan limmas ner och jämnas ut med spiritgum eller latex, med hjälp av en liten bit som är riven från en makeupsvamp för en sömlös applikation och sedan applicera puder för att låsa in applikationen. En protes med papperstunna och ojämna kanter är lättare att applicera och smälter bättre in i makeupen. Pros-Aid Betabond är rekommenderat i stället för spiritgum för större proteser och proteser på rörliga områden. Latex rekommenderas inte att användas som lim för proteser pga. att latex har en tendens att bygga upp lager på protesen och förkorta protesens livstid. Protesens applikation sker stegvis och man börjar med att placera protesen på önskat område och kontrollera att protesen passar, om inte gör man små ändringar tills protesen passar perfekt. När protesen passar placeras den på det önskade området och pudrar runt alla kanter för att se var protesens kanter kommer sitta. Sedan lyfter man av protesen och penslar på ett lager lim innanför puderkanterna och på protesens kanter, låter limmet bli klibbigt innan man applicerar protesen på huden. Vid applikationen av en protes är det viktigt att var mycket noggrann, efter att proteslimmet kommer i kontakt med huden kan justeringar av protesens placering vara svår att göra. Pressa ner protesens kanter kraftigt och rakt nedåt med fingrarna efter applikation för att undvika väck, dessa kan vara svåra att gömma i makeupen. Ändan av en smink borste eller en apelsinsticka kan användas för att pressa ner på områden som är krångliga att nå med fingrarna. På rörliga områden kan man skapa en protes av skum latex. Denna typ av protes rör sig med modellens rörelser och ser ut som hud. (Corson, Gore Norcross & Glavan (2010) s.154, 174, 175)

Näs proteser behöver fylla tre speciella kriterier, de måste vara tillräckligt fast för att hålla sin form utan att skrynkla eller sacka ihop, kanterna skall vara papperstunna och fästas på ett hårt och orörligt underlag och sist men inte minst är detaljerna och applikationsarbetet det som säljer protesen och får den att se realistisk och trovärdig ut. Desto mindre protesen är desto lättare är den att arbeta med. (Corson, Gore Norcross & Glavan (2010) s.168-169)

Sårskorpor kan skapas som proteser eller direkt på huden. Vid skapandet av en sårskorps protes kan man först forma sårskorpan på en glas-skiva eller en annan glatt yta med derma vax, latex eller gelatin. Protesen kan färgläggas på lämpligt sätt innan applicering så väl som efter. För att skapa textur i skorpan kan man använda te-blad eller kaffepulver för ett trovärdigt resultat. (Corson, Gore Norcross & Glavan (2010) s.154)

Ärr kan skapas både som protes och direkt på huden. Vid skapandet av ett ärr direkt på huden kan man använda sig av collodion som är ett medel som drar åt huden och skapar rynkor där det appliceras när det torkat. Collodion stretchar inte efter att det har torkat detta skapar effekten av ett ärr på huden. Användning av collodion skall undvikas vid känsliga områden och aldrig nära ögat, det rekommenderas att använda sig av flytande latex i stället, eftersom collodion ofta skapar irritation på huden. Latex kan användas i samband med spiritgum, bomull eller näsduk av mjukt papper för att skapa önskad effekt. Vid

skapandet av en *ärrvävnads protes* av latex eller gelatin formar man den först på en glatt yta med en palettkniv eller apelsin sticka. Efter att protesen har torkat helt kan ärret färgläggas på ett lämpligt sätt innan applikation, färger kan korrigeras och piffas till efter applikationen. Ärr proteser kan även skapas med hjälp av en negativ gipsform. (Corson, Gore Norcross & Glavan (2010) s. 154–156)

Öronproteser är ofta gjorda av gummi och kan enkelt appliceras genom att trä på protesen ovanpå modellens öra och fästas med spiritgum eller latex. Dessa proteser skapas genom att först skapa ett skal som passar på modellens öra, för detta behöves en gipsmodell av modellens örn på vilken man sedan även bygger upp öron protesens önskade form och textur med hjälp av lera. När leran har torkat kan det göras en ny negativ form för den önskade protesen och sedan skapa de önskade proteserna med hjälp av den negativa formen. (Corson, Gore Norcross & Glavan (2010) s. 149-150, 170)

Vid makeuppapplikation över tre dimensionella proteser av latex är det rekommenderat att använda gummimask fett färger i stället för vanliga foundation produkter. Fett färgerna ska duttas på med en gummisvamp på protesen och lite på huden direkt vid protesens kanter och sedan blandas fett färgerna ut med fingrarna ihop med resten av makeuven. Sedan skall fett färgen pudras genom att pressa med en pudervippa så mycket transparent puder som färgen kan absorbera och sedan borstas överflödigt puder bort med en fluffig pudorbörste, fett färgen behöver pudras oftare än vanlig foundation för att undvika att färgen på protesen blir glansig. Vid en större protes som täcker en stor del av t.ex. ansiktet kan det löna sig att använda fett färger över hela området och inte bara på protesen. För att ytterligare få latex protesens kanter att smälta in i helheten skall fettfärggrund stipplas på med andra färger, för stipplingen kan en fettfärg eller crèmemakeup användas. (Corson, Gore Norcross & Glavan (2010) s.174-175)

Proteser kan även göras för tänder. Stora, sneda eller huggtänder kan skapas av akryl för att passa över tänder. Kulor av termoplast är ett bra alternativ för tandproteser i stället för akryl. Termoplast är ett hårt plastmaterial som vid upphettning blir mjukt och formbart. Termoplast kan omformas och återanvändas genom bearbetning. (Corson, Gore Norcross & Glavan (2010) s.190. NE (u.å.))

Vax

Nose putty används för att göra små förändringar i ansikte, speciellt för att ändra formen på näsan, för att ge ett mer lämplig utseende till karaktären. Vid ändringen av näsan med hjälp av nose putty är det speciellt viktigt att oavsett vilken ändring som görs skall det framstå att förändringen är en del av ansiktet och stöds av ben och brosk. Det skall vara omöjligt att se var övergången går från riktig näsa till nose putty. Nose puttyn måste pudras och färg korrigeras innan smink appliceras. (Corson, Gore Norcross & Glavan (2010) s.131-132)

Derma vax är mjukare och lättare att blanda sömlöst in i huden än vad nose putty är, men är inte lika åtsittande på huden och kan därför lätt falla av om inte ordentligt applicerad eller missformad vid beröring. För att få en god applikation av Derma vax är det bäst att hålla sig till beniga och hårda områden i ansiktet och på kroppen samt applicera ett lager spiritgum, som fungerar som ett klister samt bomull under Derma vaxet för att förebygga att dermavaxet lossnar från sin plats. Smink kan appliceras direkt på Derma vax. (Corson, Gore Norcross & Glavan (2010) s.133)

4 Tidigare forskning

I examensarbetet ”*Det var en gång... En praktisk studie om kreativitet och styling av sagokaraktärer.*” skrivet av N. Nordström och A. Svanfors (2012) var syftet att kreativt styla och fotografera modeller som fem förhands utvalda, kreativt tolkade sagokaraktärer och sammanställa en inspirationsbok av slutresultatet. Ett genomtänkt och väl förberett arbetet gav ett mycket bra resultat och syftet nåddes.

I examensarbetet ”*Movie Magic – en praktiskstudie om hur man återskapar filmkaraktärer med hjälp av makeup, maskering och styling*” av F. Bussman och L. Utrainen (2014) var syftet att återskapa filmkaraktärer från olika genrer med hjälp av makeup, maskering och styling för att få en inblick i hur det går till vid skapandet av filmkaraktärer. I resultatet kan man se att Bussmans och Utrainens syfte blev något med utmärkta slutresultats bilder.

I artikeln ”5 Must-Have Products For SFX Makeup Beginners” (u.å) på hemsidan Camera Ready Cosmetics listas de 5 produkter som professionella maskerings artister rekommenderar för nybörjare. Dess produkter är; Mehron CreameBlend Sticks, Ben Nye Latex, Ben Nye Blood, Mehron Pro Color Ring – Bruise och Pros-Aide Adhesive. Produkterna som rekommenderas är effektiva i arbetet och av bra kvalitet, samt nödvändiga basprodukter i varje maskerings kit.

I videon ”*The Ultimate Guide To An FX Starter Kit!*” av Lauren Mychal (refereras som Mykie i arbetet), (2016) på YouTube kanalen *Glam&Gore* berättas det om vad som behövs för att få ihop ett start-kit i maskering för freelancare och entusiaster. Mykie baserar denna information på egen erfarenhet och preferens. Slut resultatet är ett kit med allt man kan tänkas behöva som maskerings artist. Trots det lyfter Mykie fram att man inte behöver alla nämnda produkter för att skapa fantastiska maskeringar, fantasin och kreativitet är de enda gränserna.

I videon ”*Special Effects Makeup*” på YouTube kanalen *DSLRLguide* (2017) ledd av Simon Cade, var syftet att visa steg för steg hur en makeup protes för ett sår tillverkas. Resultatet var en beskrivande video som är lätt att följa till ett snyggt slutresultat av en silikonprotes av ett sår.

I artikeln ”*The magic of Movie Makeup – 50 Makeup*” Transformations I CossétMôï, skriven av Beatrice Madonna (2019) är syftet att visa hur olika Hollywood Makeup-artister gjort även de kändaste skådespelarna och gjort dem oigenkännliga med hjälp av maskering. I artikeln lyfts de mest ikoniska filmtransformationerna gjorda av makeup och maskerings artister och på så vis lyfter hon fram maskering och makeup som en viktig variabel för en films framgång.

I videon ”*How to "Build Up" a rubber Prosthetic. Miss Shock*” är Makeup artisten Rick Bakers (2014) syfte att demonstrera hur man ”bygger upp” en protes för maskering för återskapning av Bob Burns ”Miss Shock” (1959). I det slutliga resultatet ser man en groteskt och verklighetstrogen protes som slutprodukt. (Se figur 4)

Figur 4 *Miss Shock* av Rick Baker (2014)

Sammanfattningsvis kan det konstateras att Nordström och Svanfors (2012) nått ett snyggt slutresultat genom ett noggrant planerat arbete. Bussman och Utrainen (2014) kom fram till att modellens karaktärsdrag bidrar till slutresultatet. Artikeln ”5 Must-Have Products For SFX Makeup Beginners” (u.å) ger utmärkta förslag på produkter som kan användas i en nybörjares maskerings makeup kit. Mykie (2016) ger förslag på hur ett mer utvecklat maskerings-makeup kit kan se ut. Cade (2017) beskriver tydligt hur den tids krävande processen att skapa en protes bidrar till att snyggt slutresultat. Madonna (2019) lyfter fram hur viktigt en välgjord maskering är och får en karaktär att bära eller birst. Baker (2014) tar upp hur noggrannhet i alla delmoment bidrar till ett verklighets troget slutresultat.

Den gemensamma nämnaren i tidigare nämnda forskning är; ett väl förberett och planerat arbete i kombination med bra råmaterial, smink, redskap och andra produkter samt god fantasi och möjligheten att vara flexibel ger ett snyggt slutresultat.

5 Metoder

I detta kapitel tas det upp om de metoder respondenten valt för arbetets genomförande. Styling av varelsemakeup och fotografering har valts som datainsamlingsmetoder och bildanalys som dataanalysmetod. Studiens praktiska genomförande tas också upp i detta kapitel.

5.1 Styling av varelsemaskering

En varelsemaskering börjar med en grundlig undersökning i varelsens bakgrund och ett försök att hitta så mycket information som möjligt för att göra ett trovärdigt och genomtänkt arbete. Efter att all information är samlad skapas en skiss av den önskade slutprodukten. Skissen av maskeringen kan i detta skede ändras och finslipas för att passa de önskade effekterna i slutresultatet. Vid skiss-tillfället är det viktigt för maskeringsstylisten att ta i beaktande modellens naturliga drag och se till att arbeta med dem och inte mot dem. När skissen är klar skall en tabell för material, verktyg och budget ritas upp. (Freedman, 2019 s. 30–32)

Vid styling av en karaktär/varelse makeup är det väsentligt att ta varelsens bakgrund, karaktär drag, miljö, kön, etnicitet, livsstil, ålder, hälsotillstånd, personlighet och relationer med samspelande karaktärer i beaktande vid analysering inför maskeringens planering. När något av tidigare detaljer är nämnda i beskrivningen av en varelse är det absolut väsentligt att ta det i beaktande vid styling av varelsens maskering. (Freedman, 2019 s. 30)

Små detaljer kan ha stor betydelse i maskeringens slut produkt. Vid stylingen av varelsemaskeringen bör en maskeringsartist ta i beaktande ljus, kamera typ, filter, undertoner i produkter och sminkets möjligheter och gränser. För att göra detta bör en maskeringsartist arbetatätt ihop med kostym designer, scenografen och ljus designern inför filmning eller fotografering för att säkerställa att alla element kommer samman för att skapa den önskade effekten. En välgjord maskering eller makeup är en produkt av genomtänkt och väl förberett arbete med omsorgsfulla, intellektuella val gjorda på förhand och i stunden när det gäller. (Corson, Gore Norcross & Glavan, 2010 s.17, Freedman, 2019 s. 30, CyberCollage, 2010)

5.2 Fotografering

För att skapa en snygg bild krävs en korrekt kombination av de tre viktigaste faktorerna för en exponering: ISO-tal, bländare och slutartid. Slutartiden bedömer hur länge ljus släpps in i kamerahuset för att skapa en exponering. Bländaren bestämmer hur mycket ljus som släpps in i kamerahuset under slutartiden. ISO bestämmer hur snabbt ljuset registreras i bild under slutarens tid för att skapa den önskade exponeringen. (Peterson, 2010, Kamera & Bild, 2008)

Färger, ljus, plats, bildkvalitet och bildmedium, HD-bild, och greenscreen är de största faktorerna som påverkar dokumentationen av slutprodukten och därför skall make-upen planeras och justeras enligt dessa. Vid fotograferingen av make-up är vilken typ av media som används vid fotograferingen eller filmning viktig information för make-uppartisten. Det finns olika saker som make-upen bör anpassas efter för ett gott slutresultat. Vid justering av maskering på set skall man ta tillfället i akt och kolla igenom fotografens kameranlinse för att kunna göra justeringar vid behov på ett effektivt sätt. Genom att se produkten man skapat med alla ljus och färger igenom kameranlinsen får man en bättre helhetsuppfattning av maskeringen och hur de kommer se ut i slutprodukten. När make-upen eller maskeringen görs med dessa kriterier i baktanke kan de konstnärliga lyftas fram i slutresultatet. (Davis & Hall, 2008, s.48-65)

Ljus är den absolut viktigaste variabeln för en bild. Ljus skapar skuggor som tillsammans med texturer skapar en tredimensionell illusion i ett tvådimensionellt verk. Med hjälp av olika typer och vinklar av ljus kan man skapa en bild där det som är i fokus är väl upplyst medan en skugga lämnas över mindre viktiga detaljer. Det finns många olika ljusa källor varav solen är den kraftigaste och mest mångsidiga källan. (Salvini (2012) s.12-17)

5.3 Bildanalys

Bildanalys är förmågan att bearbeta de grundläggande komponenterna i en bild och därav få fram viktig information, Bildanalysering kan delas upp i tre delar; denotation - vad du ser i bilden, konnotation – hur du tolkar bilden, syfte – vad är bildens budskap. Med hjälp av dessa kategorier kan man lära sig att kritiskt tolka bilden i fråga samt läsa och få förståelse för bildens betydelse. (Larare (2016), The MathWorks (u.å.), Ur (2020))

Denotation i bildanalys är den objektiva synvinkeln av en bild. Med denna bildtolknings metod beskrivs vad man kan se i bilden och med det bildens uppbyggnad. I denotation används kombinationer av beskrivande adjektiv för att beskriva bildens uppbyggnad och framställning. (Larare (2016))

5.4 Studiens praktiska genomförande

Arbetets praktiska genomförande är baserat på arbetets teoretiska grund. De tre maskeringarnas planeringsprocess och genomförande tas upp stegvis. Varelsernas maskering tas upp i samma ordning som i den teoretiska grunden.

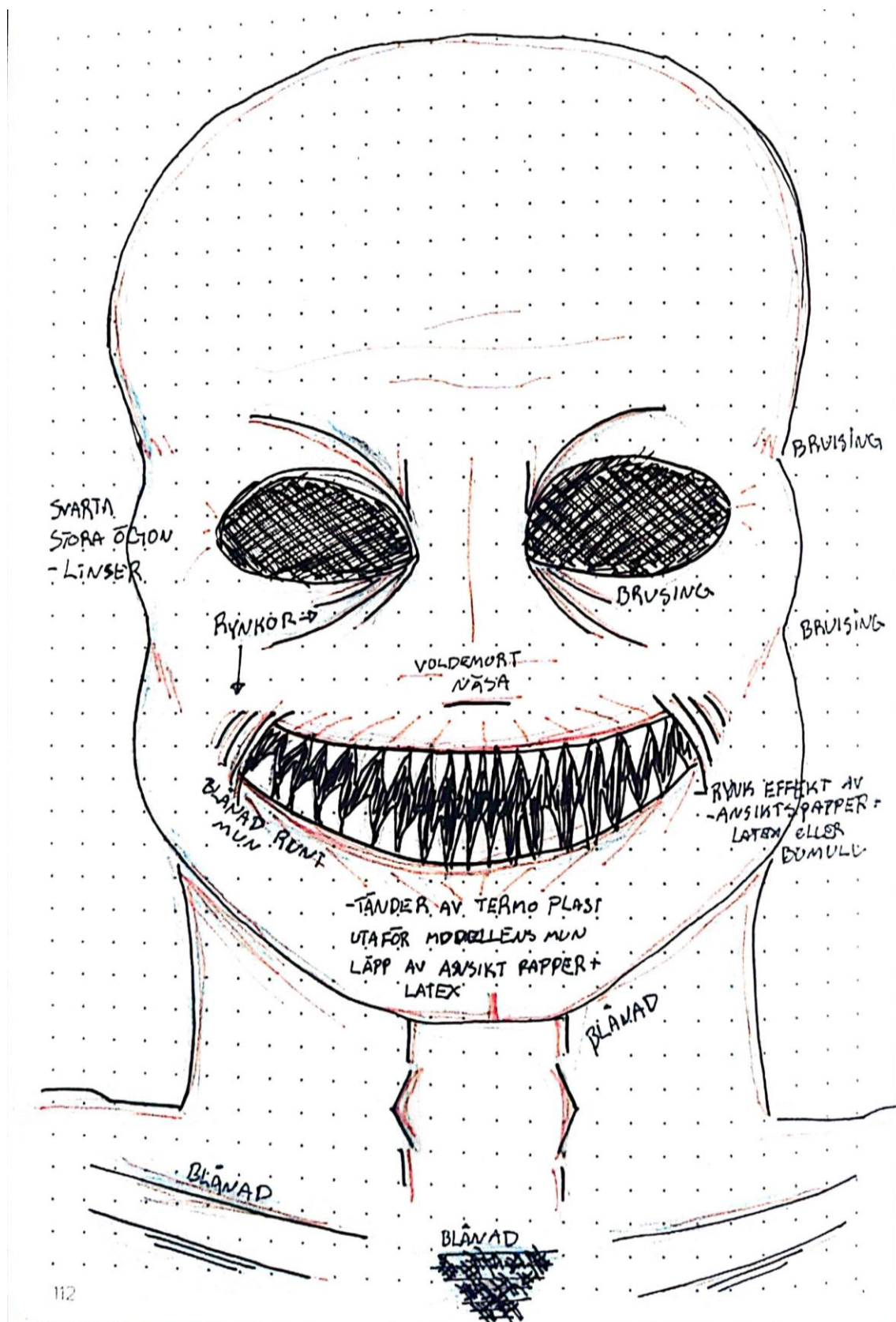
Maskering Vendigo

För maskeringen av vendigon började processen med en skiss av maskeringen (se figur6). Skissen gjordes med färgade tuschpennor på prickat papper med beskrivningar i svart tusch i och runt skissen. I skissen ser man stora svarta ögon med blånader och rynkor under, en flat näsa, en bred mun med vassa tänder och blånader runt. De stora svarta ögonen skapas med hjälp av svarta kontaktlinser. Munnen med tänderna och den flata näsan kommer appliceras som proteser. Blånad används som skuggnings metod och ger ett djup på den annars bleka grunden. Blånaden fortsätter ner på halsen och rund nyckelbenen.

Modellkriterier för vendigo är en manlig modell med lite till ingen hårväxt på huvudet, inget skägg och kraftiga ansiktsdrag. Modellen får vara blek från tidigare. Modellen som passar in på kriterierna för vendigon är Felix (se figur 5).

Figur 5 *Vendigo modell, Felix*

Figur 6 Skiss för vendigo maskerings plan

Innan maskerings tillfället skapades löständer av termoplastkulor och läpphud av flytandelatex. Läpp huden skapades genom att täcka en glasskiva i vaselin och hälla på flytande latex och låta det torkat. För att få den önskade färgen och tjockleken gjorde jag detta i två lager. För att skapa tänderna lades en handfull termoplastkulor ner i hett vatten tills de klumpade ihop sig, fick en mjuk konsistens och blev genomskinliga. När plastkulorna mjuknat och blivit genomskinliga togs massan upp ut vattnet och formades till en lång korv som var ca. 1cm i diameter. Från termoplast korven klippte jag sedan diagonalt för att skapa spetsiga tänder i önskad längd, 2cm-5cm. (se figur 7)

Figur 7 *Vendigo tänder*

Inför maskerings tillfället bad jag min modell raka sitt skägg, samt håret på huvudet, och använda en mycket fuktighets givande ansiktskräm kvällen innan i förebyggande syfte. Innan jag började maskera modellen bad jag honom lägga i svarta kontaktlinser. Jag tog sedan och preppade modellens hud med en fuktgivande primer. Följande steg var att torka bort allt fett på och ovanför ögonbrynen med alkohollösning, detta gjorde jag för att limmet för utblockningen av ögonbrynen skulle fästa. För att blocka ut ögonbrynen använde jag ett vanligt limstick som var säkert att använda på huden. Limsticket drog jag över ögonbrynen fram och tillbaka för att täcka varje individuellt hårstrå i lim. När ögonbrynen var täckta i lim kammade jag dem rakt uppåt med hjälp av en engångs mascaraborste, spole. För att få ögonbrynen att ligga platt längs med huden fick jag använda ett stadigt tryck med spolen. När första lagret torkat applicerade jag ett andra lager med lim, denna gång drog jag lim sticket i hårets riktning och kammade uppåt med spolen i gen för att alla små hår skulle ligga jämt. Jag använde även mitt finger för att platta till brynen ytterligare. När andra lagret torkat helt applicerade jag ytterligare ett tredje lager med samma teknik som lager två av lim. Efter att tredje lagret torkat lade jag ett tjockt lager puder över brynen. Under tiden jag väntade på att de olika lagren av lim skulle torka började jag bygga upp plåtå under och runt modellens näsa för att skapa illusionen av att näsan saknas. För att skapa detta använde jag mig först av hud lim för att fästa ett lager löst bomull under näsan för att ge bekvämlighet för modellen under själva protesen. Här efter byggde jag upp en protes runt näsan med hjälp av flytande latex och bomull för att skapa illusionen av att näsa saknas. (se figur 8) När bomulls- och latex lagren torkat lade jag ett par, ungefär 10 centimeters, målartejp bitar över näsan för att få en flatare effekt och yta. När allt torkat borstade jag bort överskott av puder från brynen och även pudrade över näsprotesen. En blek, kall tonad, Foundation applicerade jag sedan med hjälp av en sminksvamp i duttande rörelser över bryn och näsområdet och sedan svart målades även en ungefär två till tre centimeters radie runt modellens mun. (se figur 9)

Figur 8 Ner limmade ögonbryn och näs protes av bomull och latex

Figur 9 Bas för vendigo maskering

Följande steg av maskeringen var att fästa löständerna av termo plast runt arean som målats svart, detta gjorde jag med hjälp av hud lim. Tänderna fästes med ungefär en halv centimeters mellanrum, 10stycken tänder på den övre tandraden och 9 tänder på den nedre tandraden. Jag tog sedan och doppade remsor av bomull i flytande latex och la det över ”tandroten” för att skapa ett tandkött som fungerar som en bas för läppen. (se figur 10) Följande steg var att applicera den tidigare skapade läpphuden av latex, jag klippte latexhuden till rätt storlek och applicerade den med hjälp av hud lim med den skarpa klippta kanten utåt från munöppningen. För att få hudprotesen att smälta in i ansiktet doppade jag remsor i latex och formade dem runt kanterna för att ta bort den skarpa kanten, jag använde även samma teknik för att skapa rynkor vid mungiporna. (se figur 11) Jag tog sedan och pudrade proteserna när latexet torkat och duttade på samma bleka Foundation över proteserna och runt ögonen samt pudrade de. Jag tog sedan en vit vattenlöslig färg och penslade på den över sidan av ansiktet, uppe på huvudet och pannan och över hals, bröst och axlar i etapper. När jag penslat på lite vattenfärg blandade jag ut det med en makeupsvamp för att ge huden en blek ton. Sista stegen var att skugga med en blå ögonskugga i inner kanten under ögonen och på utkanten av det övre ögonlocket för att skapa ett inåt sjunket utseende. Jag tog sedan och använde mig av en blå, en lila och en mörkröd ögon penna för att skapa synliga blodådror på bröstet, halsen och i pannan samt skugga runt munnen. Maskeringen tog 3 timmar och ytterligare 20 minuter för fotografering. Fotograferingen gjordes i studio med två blixtrar och svart bakgrund. Jag tog resultatbilderna själv med en Nikon D3100 kamera. Fotograferingen gick flytande utan komplikationer. Jag lade till fake blod på varelsens tänder i mitten av fotograferingen för att ge en extra effekt. Under redigeringen av resultatbilderna gjordes modellens hud blekare genom att justera färgtonerna samt genom att öka kontrasten och ljus styrkan i bilderna. Samma justeringar gjordes på alla resultat bilder. Redigeringen utfördes i Photoshop.

Figur 1 *Vendigo tänder och tandkött*

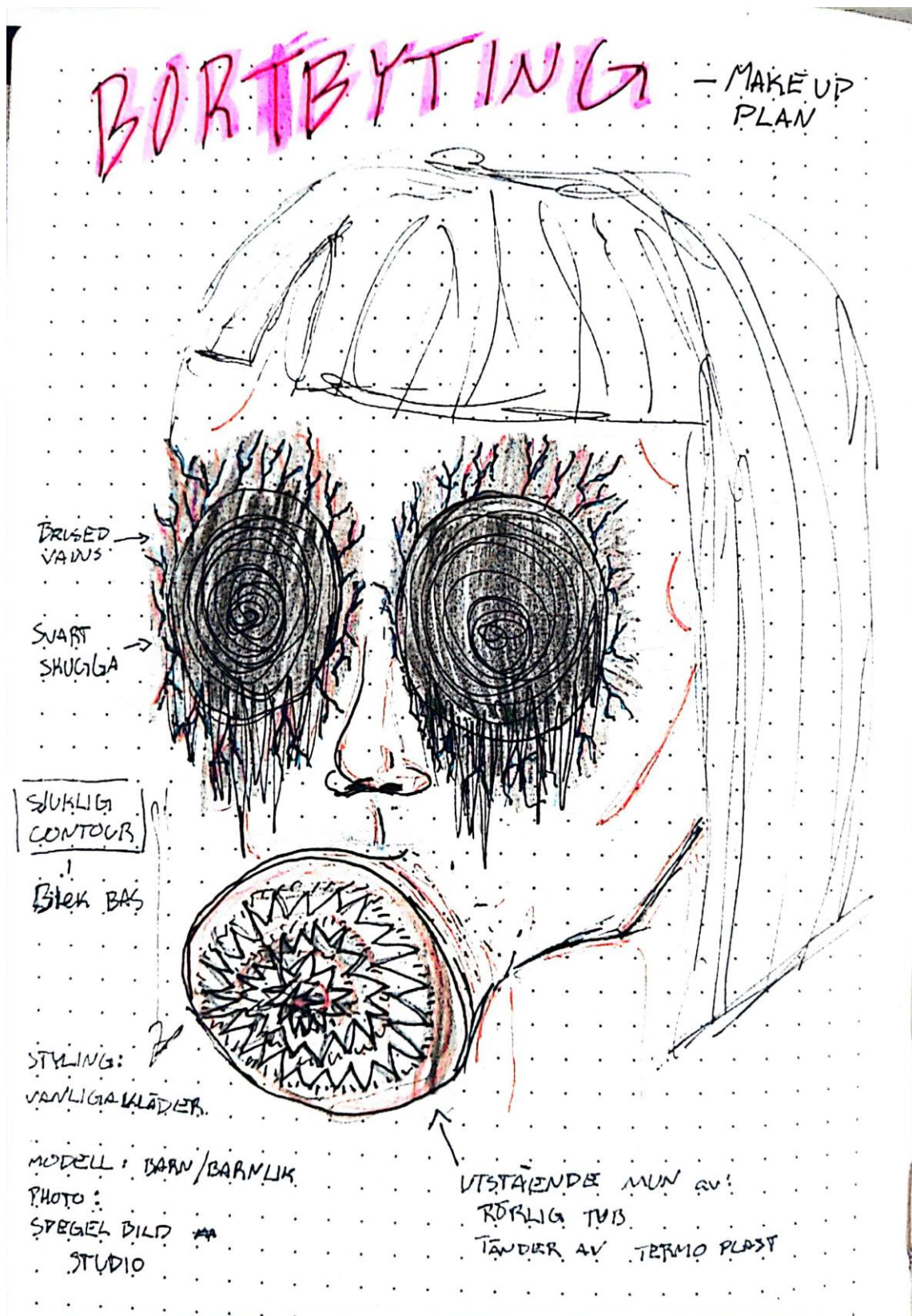

Figur 11 *Vendigo munprotes*

Maskering Bortbyting

För maskeringen för bortbytingen började processen med en skiss av maskeringen (se figur 12). Skissen gjordes med färgade tuschpennor på prickat papper med beskrivningar i svart tusch i och runt skissen. I skissen för maskerings planen av bortbytingen ser man stora svarta ögon med blånader och synliga svarta ådror runt och en utstående rund mun med tänder i rader runt öppningen. Den utstående munnen är en protes formad av aluminiumfolie och tänderna är av termoplast. De stora svarta ögonen med svarta ådror målas på modellen med krämfärger och blånaden skapas med ögonskugga i färgerna, lila, blå och röd.

Modellkriterier för bortbyting är en petit modell, barnlik om inte ett barn. Ansikte får vara runt och ”mulligt”. Till modell ställde El (fiktivt namn) upp. El har ett runt ansikte och långt blont hår. Eftersom El är under 18 år bifogas ingen modellbild för att skydda hens identitet. Els förälder har godkänt att El får agera modell för maskering, för att skydda Els identitet ytterligare har det skriftliga godkännandet inte bifogats i arbetet.

Figur 12 Skissför bortbyting maskerings plan

Inför maskerings tillfället skapade jag en protes för den utstickande munnen. Protesen skapade jag genom att först tillverka tänder av termo plast som jag sedan fäste på en rundel av torkat latex i ett runt mönster och i flera rader med hjälp av limpistol. För att skapa tänderna droppade jag tre eller 4 kulor termo plast i hett vatten tills de mjuknade och blev genomskinliga. Efter det lyfte jag dem ur vattnet med en sked och formade dem ihop till en triangelform. Jag upprepade detta tills jag hade den mängden tänder jag behövde. För att skapa plattan jag fäste tänderna på, hällde jag ut latex på en glas yta jag täckt med vaselin och formade med mitt finger en cirkel med diametern 5cm och lade på ett tunt lager bomull för stadga. När det första lagret latex med bomull torkat applicerade jag ett andra lager latex och lät de torka. När allt var torkat pudrade jag latexet med majsensmjöl innan jag försiktigt avlägsnade det från glasytan och pudrade under sidan med. Följande steg var att måla latexytan svart innan jag limmade på tänderna med limpistol, jag använde mig av en svart flytande eyeliner för att måla grunden. (se figur 13) Sedan tog jag och klippte en ungefär två centimeters stump från en tom hushållspappers rulle och klippte in små hack i båda ändorna för att skapa flikar, ena sidans flikar vek jag inåt och på dem limmade jag tandplattan med limpistols lim och den andra ändens flikar vek jag utåt för att ge en större fästnings yta vid applicering. (se figur 14) Hela protesen täcktes sedan i ett lager av latex och bomull för att ge en mer hud lik yta och en jämnare över gång till huden vid applicering.

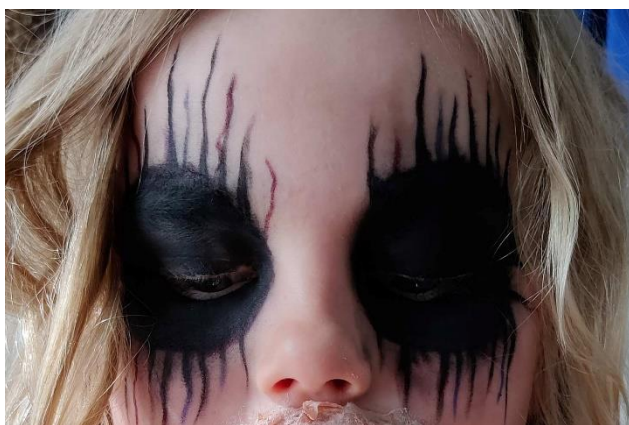

Figur 13 *Bortbyting munprotes uppifrån*

Figur 14 *Bortbyting munprotes skelett*

Maskerings tillfället började jag med att preppa modellens hud med ett fuktighets givande spray och sedan målade jag ringar runt modellens ögon med svart eyeliner som jag sedan duttade över med svart ögonskugga. Steg två var att rita sträck med svart, röd, blå och lila ögon kajal utåt från det svarta ögat. Dessa sträck koncentrerade jag uppåt och nedåt och målade de olika färgerna om varandra. Sedan tog jag en liten fluffig ögonskuggborste med svart ögonskugga och skuggade ut kanterna samt över sträcken. (se figur 15) Följande steg var att dutta protesen i en Ljus Foundation så att den skall vara närmare modellens egen hudton och pudra det med ett färg-fritt puder. Jag tog sedan och höll upp mun protesen runt min modells mun och skissade runt kanterna med en vit kajal för att veta var jag skulle applicera hud lim. Hud lim applicerades sedan på huden precis innanför de vita kajallinjerna och på protesens botten, protesen fästes sedan på sin plats och när hudlimmet torkat till största del rullad jag upp remsor av bomull som jag lade över kanterna där protesen mötte huden och blandade lätt ut de i huden. När latexet torkat duttade jag runt fästet med samma Foundation och pudrade sedan hela protesen i en ljusbeige ögonskugga för att neutralisera undertonen. (se figur 16) Som sista steg drog jag med den röda kajalpennan runt kanterna av de svarta runt ögonen och skuggade ut det med mer svart ögonskugga. Maskeringen tog ca. 60 minuter och fotograferingen ca. 15. Jag Skötte fotograferingen själv med en Nikon D3100 kamera. Jag hade ingen tillgång till studio eller blixhtar så bilderna togs på en balkong i indirekt solsken med ett svart lakan som bakgrund. Modellen hade lite svårt att sitta stilla men kunde i korta stunder koncentrera sig och följde direktiv mycket bra. Under redigeringen av resultatbilderna togs blåa nyansen från bakgrunden bort och kontrasten i bilden höjdes, speciellt vid ögonen. Modellens hudton jämnades även ut och gjordes en aning blekare genom att neutralisera den röda under tonen. Redigeringen utfördes i Photoshop.

Figur 15 *Bortbyting närbild ögon*

Figur 16 *Bortbyting närbild munprotes*

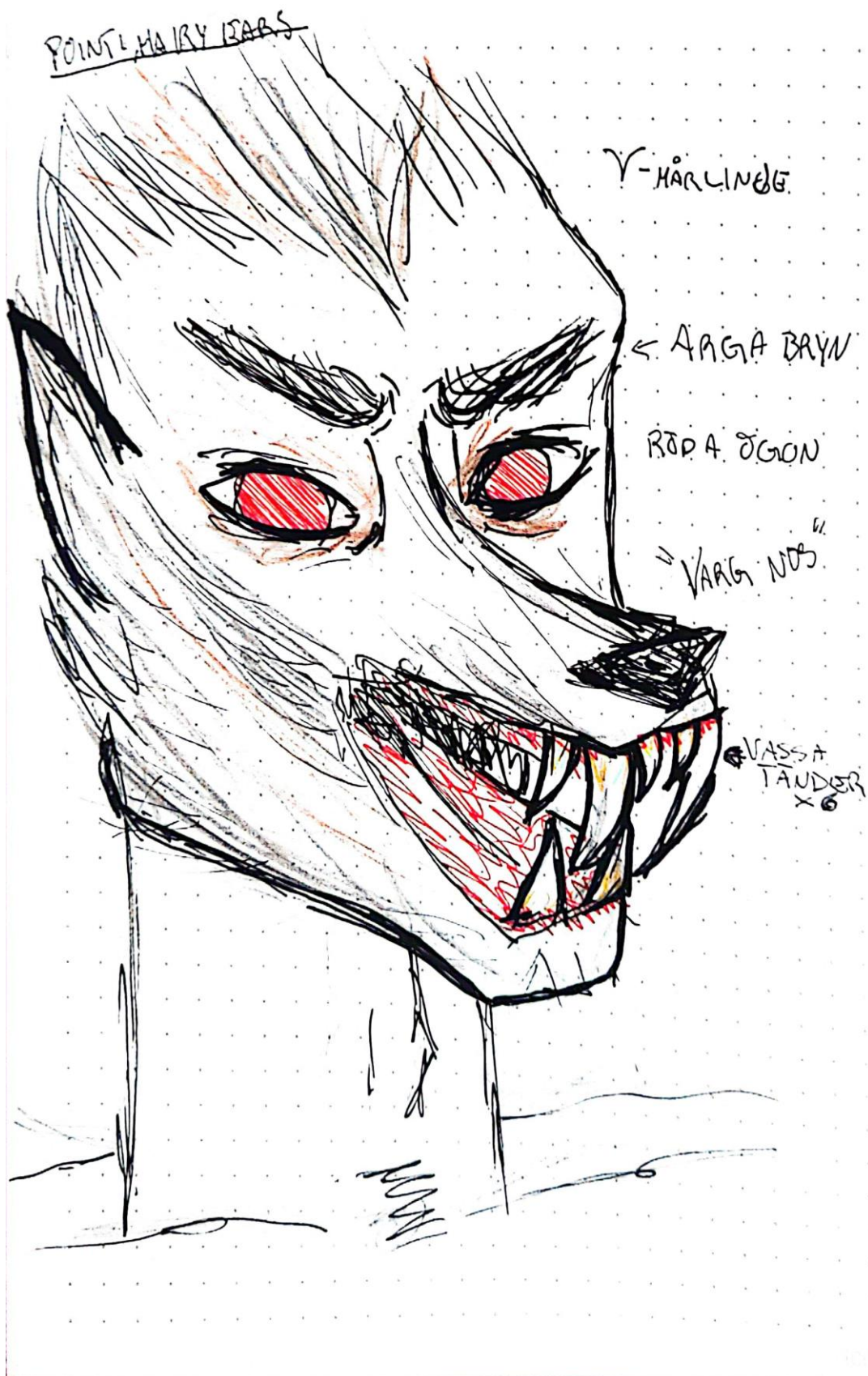
Maskering Rougarou

För maskeringen av rougaroun började preosessen med en skiss av maskeringen (se figur 18). Skissen gjordes med färgade tush pennor på prickigt papper med beskrivningar i svart tush i och runt sketchen. I skissen ser man en grov bild av vad rougarun med spetsiga hundliknande öron, en V-formad hårlinje, arga ögonbryn, röda ögon, ”varg nos” och vassa tänder. För att skapa dessa ansiktsdrag används proteser av silikon, aluminiumfolie och termoplast som ska fästas med latex och lämnas ut med latex och pappersnäsduk innan de målas. ”Varg nos” protesen fästs i två separata delar, överkäke/nos och under käke, Tänder fästs i protesen och innsidan av munnen målas innan applicering. För att få en ”varulvs liknande” varelse fästs korta, 2-5cm, lös hår med latex vid hårlinjen, på nosen, kinder och käkben.

Modellkriterier för Rougarou är en manlig modell med brett ansikte, mörkt hår och breda axlar. Som modell valde jag Jesper pga. att hans ansiktsdimensioner passar mina modellkriterier (se figur 17).

Figur 17 *Rougarou modell Jesper*

Figur 18 Skiss för rougarou maskerings plan

Innan maskerings tillfället skapades nos protesens i 2 delar av aluminiumfolie. Nosen och övre käken skapades först genom att knyckla ihop aluminiumfolie i lager för att skapa grund formen och storleken. Jag formade nosen mot mitt eget knä för att skapa en rundad bas och där av skapa rum för modellens näsa och ge mig själv mer yta för att fästa protesens under maskerings skedet. Följande steg var att skapa en liten hjärtformad bit av aluminiumfolie för att skapa själva nosformen på ändan av protesens. Nos biten placerades på sin plats och fästes genom att täcka hela övre käken med ett lager aluminiumfolie. Detta lager slätades ut med hjälp av att dra över protesens med sidan av en penna. Detta steg upprepade jag tre gånger för att ge nosen en slät yta. (se figur 19)

När nosen var slät började jag forma insidan av munnen och gav den läpphängen och skårer på insidan där jag kunde fästa tänder sömlöst. Stegen upprepade jag sedan med nedre käken men i mindre modell. Jag såg till att kanterna på proteserna var så tunna som möjligt för att underlätta applikationen. Följande steg var att ge protesens en yta som gick att måla, eftersom vattenlöslig- eller fettfärg rinner av aluminium. För att skapa detta använde jag ett lager vitt hushållspapper, som jag fäste med flytande latex över hela nosen och hakan av protesens, även insidan av munnen täcktes med papper.

Figur 19 Skelett för rougarou nosprotes

Figur 20 Rougarou nosprotes

Medan latexet med hushållspapper torkade tog jag och kokade upp vatten och hällde det i en skål i vilken jag sedan droppade i en handfull av termo plastkolor för att de skulle mjuknas upp och vara lätta att forma till tänder. För att forma tänderna tog jag olika stora klumpar av den mjukgjorda termoplasten och formade dem till avlånga piller formar för att bestämma två tänders storlek. När jag var nöjd klippte jag pillret diagonalt i två delar så att två spetsiga tänder formades. Kanter, böjningen och tandens bas formade jag innan tänderna hårdnade. Åtta tänder skapades sammanlagt, sex för överkäken och 2 för närde käken. Hörntänderna för övre käken gjorde jag betydligt större och de övre framtänderna betydligt mindre än de andra fyra tänderna som är i relativt samma storlek. När proteserna torkat fästes tänderna på sina platser med hjälp av limpistol och insidan av munnen målades röd. Efter att färgen torkat målades insidan av proteserna och kanterna av läpphängena över med ett lager svart. (se figur 20) Nosen målades sedan svart med permanent tusch i efterhand.

Ett par dagar innan maskerings skedet träffade jag min modell och kontrollerade att proteserna var rätt storlek och passade modellens ansikte. Detta gjordes genom att hålla upp proteserna på modellens ansikte. (se figur 21) Tack vare att proteserna var skapade av aluminiumfolie kunde de fortfarande formas till en del för att sitta korrekt på modellens ansikte. Förändringar som gjordes var att klämma ihop både övre käken och under käken en aning, samt så skars en liten del aluminium bort från insidan av övre käkens protes för att göra ett tomrum för modellens näsa. Jag formade även protesens kanter under hakan och under modellens ögon för att underlätta applikation och modellens komfort.

Figur 21 *Protesprövning på modell*

Inför maskerings tillfället bad jag min modell att raka sig så att jag hade en slät yta att arbeta på. Jag började med att med ett enkelt rakblad avlägsna skäggsstrån modellen missat och snyggade till modellens ögonbrynsform och gav den röda kontaktlinser som hen fick ta till badrummet och lägga i ögonen. Följande steg vara att preppa modellens hud med en fuktgivande primer, jag tog där efter och dubbelkollade att proteserna var rätt storlek och målade modellens ögon och mun, samt nästipp med gråsvart eyeliner. Sedan började jag applikationen av den undre käken med hjälp av flytande latex som jag direkt duttade på delarna av proteserna som kommer i kontakt med modellens hud.

För att stärka protesens fäste duttade jag flytande latex vid kanten av proteserna, både på proteserna och på huden, och applicerade bitar av hushållspapper för att agera som ankare för proteserna. Detta steg repeterade jag 3–4 ggr. (se figur 22) Samma steg använde jag för att fästa den övre käkens proteserna, men kontrollerade att den överkäkens tänder var på utsidan av den nedre käken. Som följande målade jag en grundfärg över proteserna med vattenlösliga färger. Grundfärgen skapade jag genom att blanda gul, röd och svart för att göra en orangebrun färg. Jag blandade även ihop en gråbrun foundationfärg av en ljus, kall tonad Foundation och brun ögonskugga. Detta applicerade jag över resten av modellens ansikte, hals och öron medan jag väntade på att protesernas grundfärg torkade. (se figur 23) När protesernas grundfärg torkat blandade jag ihop en brun nyans av de tre tidigare nämnda vattenlösliga färgerna och målade över proteserna med de samt blandade ut den bruna vattenlösliga färgen där protesfästet mötte huden. Medan lager två av färg över proteserna torkade började jag skugga i modellens ansikte vid hårfästet, ögon, ögonbryn, käke, hals och öron. Ögonbrynen formades med ögonskugga och skuggning runt för att ge ett argt/ elakt utseende. Jag tog sedan och applicerade löshår med hjälp av flytande latex på öronen för att ge dem ett spetsigare utseende, löshår applicerades även vid hårlinjen i pannan i en V-form och på modellens käke för att skapa effekt. Till följande skuggades nosproteserna och lös håret friserades och modellens frisyr stylades innan resultatbilderna togs. Maskeringen tog ungefär 3h och 20 minuter och fotograferingen ytterligare 20 minuter. Fotograferingen sköttes av fotograf Aleksi Puska i hans studio med två blixtrar och svart bakgrund. Fotograferingen gick smidigt utan motgångar. Puska har även redigerat resultatbilderna i egen stil.

Figur 22 Bild från sida på fast hak protes

Figur 23 Grundmålade rougarou protes och hud

6 Resultatredovisning och tolkning

I detta kapitel presenterar respondenten resultatet av de tre maskeringarna som gjorts för arbetet genom bildanalys samt genom att tolka dem utgående från teoretiska grunden. Varelserna presenteras i samma ordning som i den teoretiska bakgrunden och arbetets praktiska genomförande det vill säga vendigo, bortbyting och rougarou. Respondenten har valt ut två bilder per maskering och tolkar ut i från dem. Bildanalysen börjar från maskeringens centerpunkt där respondenten börjat maskeringen och fortsätter i den ordning som maskeringen utförts i. En bildportfolio av resultatbilderna har även sammanställts.

6.1 Vendigo

Maskerings resultatet för vendigo presenteras med 2 bilder, en bild i porträtt och den andra i halvporträtt.

Figur 24 *Vendigo maskerings resultat
porträtt*

Figur 25 *Vendigo maskerings resultat
halvporträtt*

I bilderna ser man en manlig varelse med en bred mun, full med vita vassa tänder och ett svart djup. Huden runt munnen är blek och har en kall blå underton och skuggning vid mungiporna. Man kan inte se någon näsa, bara ett tomrum där näsan engång suttit. Ögonen har en blånad runt sig och är svarta med en kall, hungrig blick. Varelse är helt hårlös och hyn är blek med en kall nyans och lätt vit fläckig, som om han suttit ute i kylan länge. Varelse har bar överkropp och synliga nyckelben, man kan även se tydliga blodådror i blått och rött på bröstet, halsen och i pannan.

I Encyclopedia of Occultism and Parapsychology (2019) kan man läsa om hur vendigon är en jägare som gått vilse och vänt sig till kannibalism för att överleva och där av rör sig ensam. Detta kan vi även se i bilden där det bara är ett skal av en man kvar och varelse är ensam med en tom samt sökande blick.

Onstage+ (2015) skriver att vendigon är en humanoid som representerar den fysiska formen av själviskhet och frosseri, två av de dödliga synderna, och därav alltid är hungrig. Detta ser man representerat i den hungriga blicken varelsen har i bilden samt den stora munnen som kan rymma mycket att äta. I All That's Interesting (2018) beskrivs vendigon som en stor varelse med ett synligt skelett vars hud stramad över benen. I bilden på varelsen kan man se detta representerat med de synliga nyckelbenen, de strama läpparna och det kala huvudet. All That's Interesting (2018) säger även att vendigon mest rör sig i kalla klimat. Man kan se i bilderna att varelsen inte fått sol och har en kall ton i huden.

6.2 Bortbyting

Maskerings resultatet för bortbyting representeras med 2 bilder, en bild i halvporträtt och en närbild.

Figur 26 Bortbyting maskering halvporträtt

Figur 27 Bortbyting maskering närbild

I bilderna ser man ett barn med stora svarta ögon med vågiga linjer i svart, blått och vin rött som strålar ut från de mörka ögonen. Munnen är rund med små utstickande tänder i ett runt mönster. Barnet har en liten knapp näsa och är blek i huden, håret är långt, blondt och vågigt med benan på höger sida av mitten på huvudet. Barnet är i klädd en gul-viträndig T-skjorta med ett fyrkantigt märke på höger ärm. I den nedre bilden ser man en närbild tagen snett uppifrån av barnets ansiktes vänstra sida, här ser man att munnen är utstickande och barnet har stängda ögon.

I Tv-serien "Supernatural" (2007) och på hemsidan Supernatural wiki (2007) beskrivs bortbytingen som ett barn som blivit utbytt med en humanoid med urgröpta ögonhålur och en rund mun med många tänder. Detta se man tydligt i bilden med de svarta stora ögonen och den tand fyllda munnen.

6.3 Rougarou

Maskerings resultatet för rougaroun presenteras med 2 resultatbilder, båda bilderna är i halvporträtt - ena rakt framifrån och den andra från modellens vänstra sida

Figur 28 *Rougarou maskering halvporträtt framifrån* **Figur 29** *Rougarou maskering halvporträtt vänster sida*

I bilderna ser man en manlig varelse med ett brun-svart, vargliket tryne med mörk nos. Munnen är halvt öppen och man kan se vita vassa tänder. Det är svart kring ögonen som är röda och insjunkna med en stirrig blick som för honom att se trött ut. I pannan ser man mörka skuggningar som ger en argsint effekt och en V-formad hårlinje med höga vikar med en rufsigt uppåt stående frisyr. Kinderna, käken, tinningarna och toppen av öronen är täckta av brun päls, pälsen på öronen får dem att se spetsiga ut. Halsen och pannan är en nyans av grå-brun och modellen är klädd i en svart T-skjorta. Bilderna är tagna i halvporträtt framifrån och från varelsens vänstra sida med en lätt upplyst bakgrund.

I Visitcryptoville (2014) kan man läsa hur rougaroun är en varulvs liknande varelse med röda ögon och sylvassa tänder. Detta syns även i bilden av varelsen där de röda ögonen kommer fram bra från de mörka omkring dem och vargtrynet med de stora tänderna är var åskådarens ögon fästs. I ”History of the Rougarou; Louisiana’s Werewolf” (2019) står det att Rougaroun är en varelse på 2–2,5m. Varelsens storlek kan man se i bilden med de breda axlarna och den långa vargnosen.

6.4 Sammanfattning av resultat

Resultatet visar att det varit lönsamt att läsa in sig på ämnet, i synnerhet inför planering och utförande av varelserna som är fantasi baserade. Om jag inte hade läst in mig på olika produkter och tekniker inom maskering eller hur jag skall göra en tydlig planering för en trovärdig karaktär hade jag inte klarat av att utföra det bästa möjliga arbetet.

Resultatet visar även att det med maskering går att skapa vilken karaktär som helst med god planering och förståelse för produkter och deras användning. Dock har produktval för maskering inget rätt eller fel svar utan man använder sig av de produkter man själv tycker fungerar bäst.

7 Kritisk granskning

I detta kapitel kommer respondenten kritiskt granska sitt arbete i egna ord från syfte till och med resultat, redovisning och tolkning.

Mitt arbete är en sammanställd helhet som kan delas in i olika delar som alla är lika viktiga beståndsdelar av arbetet. Respondenten anser även att hon gjort det bästa möjliga arbetet hon kunnat med de resurser som varit till respondentens förfogande. Syftet lägger ut en tydlig grund för vad som skall tas upp i arbetet och den teoretiska grunden stöder syftes frågorna, speciellt syftes fråga. Den teoretiska grunden tar upp en god grund för de olika varelserna som skapas i arbetets praktiska genomförande, detta är mycket väsentligt för att kunna planera och skapa varelserna i fråga. I den teoretiska grunden lyfts även fram viktig information inom maskering och information om produkter som används inom maskering som stödde och gav god nytta i det praktiska genomförandet. Den teoretiska grunden, med under rubriker, var mycket väsentligt för arbetets teoretiska grund och struktur. Mer information om de olika varelsernas fysiska utseende kunde varit hjälpsamt i planeringsskedet, dock gav den bristfälliga informationen rum för kreativitet och tolkning. I delen om maskering och produkter fanns mycket god information som hjälpte, stödde och gav idéer för det praktiska utförandet.

Under rubriken tidigare forskning märkes det att är viktigt för en makeupartist att vara väl förberedd och ha en grundligt planerad maskerings plan men också kunna vara flexibel inom maskering. De tidigare forskningarna i arbetet hade god relevans till arbetet med en bred variation inom ämnet. Fler tidigare forskningar hade gett arbetet en större bas och mer rum för tolkning och möjlighet att tolka tillbaka till i resultatredovisningen.

I kapitel metoder tar respondenten upp de viktigaste metoderna som använts i den praktiska delen av arbetet. Kapitlet gav en god baskunskap till de metoder respondenten valt att använda i arbetet och gav respondenten ett större självförtroende vid utförandet av dessa. Metoderna nämnda, styling av varelsemaskering, fotografering, bildanalys och studiens praktiska genomförande, var relevanta och stödande för resultatet. I studiens praktiska genomförande tas de tre varelserna och skapandet av dem upp i ordning och detalj. Det som inte tas upp är delarna som inte gick enligt planen. Under maskerings tillfället för vendigon stötte respondenten rätt snabbt på problem när de kom till att gömma modellens näsa, eftersom modellens näsa var mer utstickande än respondenten tidigare lagt märke till och huden producerade mer olja än med räknat. Detta ledde till problemlösning och i stället för att få ner näsan, med hjälp av tejp, byggdes det upp runt näsan med bomull och latex i stället och en bas av hudlim applicerades innan applikation av latex och bomull för att göra avläsningen av protesen mer smidig.

Respondenten är mycket nöjd över både den teoretiska delen och det praktiska genomförandet i arbetet. Den teoretiska textdelen tyckte respondenten var mycket krävande och utmanande, det var svårt att hitta källor som var relevanta för arbetet, samt att referera om och översätta informationen från engelska. I

den praktiska delen var respondentens största utmaning att få varelserna till liv och skapa ett verklighets troget resultat, efter att respondenten läst in sig på ämnet och gjort en noggrann planering tycker respondenten att resultaten överskred förväntningarna. Respondenten är mycket nöjd över hur maskeringarnas slutresultat blev och hur problemlösning i stunden gick bra.

För bortbytingen var det mycket svårt att hitta en barnmodell och respondenten fick även här anpassa sig och vara flexibel. Barn är absolut inte lätta att arbeta med och modellen hade svårt att sitta stilla och vara tyst så vi löste detta genom att hen fick rita under maskerings tiden. respondenten fick själv vända sig i många icke ergonomiska ställningar för att få ett så snyggt slut resultat som möjligt, här räddade det respondenten och modell att respondenten var så väl förberedd på förhand. Det som fungerade mycket bra var att respondenten förklarade för modell steg för steg vad och hur maskeringen gjordes och svarade på frågor som modellen hade. Det var även ett mycket bra val att använda hud lim vid applikationen av munprotesen för det torkar märkbart snabbare än latex och var lättare samt mindre smärtsamt att avlägsna.

Under maskeringen av rougaroun stötte respondenten inte på några större problem, men hade inte tillgång till hud lim under maskerings tillfället och respondenten anser att det hade gjort arbetes processen smidigare och modellen mer bekväm. Eftersom rougaroun var den första maskeringen som utfördes lade respondenten märkte till en del små saker som sedan anpassades till de andra två maskeringarna, exempelvis valdes det att använda hudlim som den huvudsakliga applikations medlet med latex som mer som ett stöd. Respondenten lade även märkte till att det inte behövde så mycket olika produkter som respondenten först trott. Annars är studiens praktiska genomförande mycket väl skrivet och stegen respondenten tagit för att nå slut resultat och dokumentationen av slut resultatet är enkelt och beskrivande utskrivna med beskrivande bilder till.

I resultatet presenteras ett fint slut resultat. En tydlig röd tråd inom maskeringen var att alla maskeringar hade en protes som täcker munnen, detta gav ett häftigt slutresultat och gav varelserna liv. I denna del tycker jag att jag lyckats bra, med de produkter, material, verktyg och faciliteter jag haft tillgång till.

8 Diskussion

I detta kapitel reflekterar respondenten över sitt arbete från en personlig synvinkel. Respondenten tar upp resultatet och jämför det med arbetets syfte, samt reflektera över den teoretiska grunden. Respondenten kommer även lyfta fram styrkor och svagheter i arbetet och förbättringsförslag. Avslutningsvis kommer respondenten ge vidare forsknings förslag inom ämnet.

Syftet med mitt arbete var att återskapa varelser från den nordamerikanska folktron med hjälp av maskering, makeup och styling. Jag ville även få svar på mina forskningsfrågor om vad man skall tänka på vid skapande av en varelse från folktro samt om olika produkter spelar roll in för maskering. Maskeringarna skulle även fotograferas och bilderna bidra till min arbetsportfolio. Mitt arbete är tänkt att vara till nytta för människor inom branschen samt andra intresserade som information och inspiration.

Personligen tycker jag att jag uppnått mitt syfte. Jag har gjort maskeringar för tre olika varelser från den nordamerikanska folktron, fotograferat dessa och redigerat en del av bilderna samt samlat dem i en arbetsportfolio. Jag har läst mig in på varje varelse och på maskerings tekniker för att skapa ett så verklighets troget resultat som möjligt. Jag tror även att mitt arbete kommer vara till nytta för branshmänniskor som jobbar med eller är intresserade av maskering både för verklighets- och fantasi baserade maskeringar eftersom bilderna kan inspirera och teorin kan ge lätt läst information.

Jag har ingen favorit bland mina maskeringar men maskeringen för Rougaroun var mest krävande och därför roligast att göra, jag fick verkligen testa min kunskap med den. Bortbytingen blev nära på exakt som planeringen, men även den var krävande eftersom jag hade och göra med en barnmodell och fotograferingen gjordes i naturligt ljus och inte i studio som de andra. Vendigon var maskeringen som gick nära på smidigast och resultatbilderna blev fantastiska, jag hade även en modell som agerat maskerings modell tidigare och var där av bekväm i makeup stolen. Jag var så stolt över alla tre modeller som gav mig sin tid och orkade sitta både i makeup stolen och framför kameran så länge som det behövdes.

Som förbättringsförslag till mitt eget arbete skulle jag säga att jag kunde ha satsat på att hitta mer information om de olika varelserna, dock ger de lilla informationen en mystik till arbetets slut resultat vilket jag gillar. Jag skulle även sätta som förbättringsförslag för maskeringarna att sätta mer tid på detaljer samt prov maskera flera gånger än en innan maskerings tillfället, så att jag skulle ha mer koll på mina produkter och mindre sista minuten problemlösningar skulle behöva göras. Ett annat förbättringsförslag skulle vara att samma fotograf tar alla bilder samt redigerar dem så bilderna får ett mer sammanhängande utseende. Detta var original tanken men fotografen jag valt fick tyvärr mer jobb än planerat så jag fick ta över fotograferingen själv för 2/3 av maskeringarna.

Som vidare forskning skulle jag vilja se maskeringar för fler varelser från folktron i andra delar av världen, till exempel Asien eller Sydamerika. Ett annat förslag skulle vara att ta fotografierna i passande miljöer, i stället för i studio, för att få in mer känsla i bilderna. Det skulle vara intressant att få se fler okända varelser lyftas fram och skapas i ett nytt ljus. Det skulle även vara spännande att se liknande varelser skapas med andra maskerings metoder som exempelvis kroppsmålning.

Avslutningsvis vill jag säga att detta arbete verkligen varit givande och lönat sig och all tid jag lagt ner på det har belönat mig med ny kunskap och ett djupare intresse för maskering. Nu har jag lärt mig att vad som helst är möjligt med god planering, ett tydligt mål och möjlighet att lösa problem, stora som små, när de kommer emot.

Källförteckning

- All That's Interesting (2018) *The Native American Legend Of The Wendigo*. Hämtad 12.02.2019 från <https://allthatsinteresting.com/wendigo>
- American folklore society (u.å.) *What is Folklore?* Hämtad 09.11.2019 från: <https://www.afsnet.org/page/WhatIsFolklore>
- Baker, R. [Rick Baker] (2014, 17 februari) How to "Build Up" a Rubber Prosthetic. Miss Shock [Videofil]. Hämtad 03.11.2020 från: <https://www.youtube.com/watch?v=Y-LX7zHakS8>
- Britannica, Stagecraft (u.å.). *Theatrical Makeup*. Hämtad 10.09.2020 från: <https://www.britannica.com/art/stagecraft/Theatrical-makeup>
- Bussman F., Utrainen L. (2014) *Movie Magic* (Kandidatuppsats). Vasa: Novia. Tillgänglig: <https://www.theseus.fi/handle/10024/83589>
- Cade, S. [DSLRLguide]. (2017, 16 juni) Specialeffects Makeup Tutorial [Videofil]. Hämtad 05.11.2020 från: <https://www.youtube.com/watch?v=nvj467Neekc>
- Camera Ready Cosmetics (u.å.) *5 Must-Have Products For SFX Makeup Beginners*. Hämtad 06.11.2020 från: <https://camerareadycosmetics.com/blogs/news/5-must-have-products-for-sfx-makeup-beginners>
- Cambridge Dictionary, (2020) *Creature*. Hämtad 05.01.2020 från <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/creature>
- Corson, R., Gore Norcross, B., & Glavan, J. (2010) *Stage Makeup Tenth Edition*, Boston: Ally & Bacon
- CyberCollage (2010, 27 December) *Makeup for Television and Film*. Hämtad 27.01.2021 från: <https://www.cybercollege.com/makeup.htm>
- Davis, G. & Hall, M. (2008) *The makeup artist handbook*, Oxford: Elsevier Inc
- Encyclopedia of Occultism and Parapsychology (2001) *Changelings*. Hämtad 12.02.2019 från <https://www.encyclopedia.com/science/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/changelings>
- Encyclopedia of Occultism and Parapsychology (2019) *Wendigo (or Windigo)*. Hämtad 12.02.2019 från: <https://www.encyclopedia.com/science/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/wendigo-or-windigo>
- Freedman, J. (2019) *Makeup and Styling in TV and film*. New York: Cavendish Square Publishing.
- IMA, The Iver make-up academy (23.09.2019) *What's the difference between SFX and prostetic make-up?* Hämtad 03.05.2021 från: <https://www.iveracademy.co.uk/blog/2019/what-s-the-difference-between-sfx-and-prosthetic-make-up/>
- Kamera & Bild (2008) *Välj rätt ISO*. Hämtad 18.01.2021 från: [https://www.kamerabild.se/fotoskolor/v-lj-r-tt-iso#:~:text=Med%20ISO%20menas%20hur%20snabbt,m%C3%A5ste%20antingen%20slutartiden%20f%C3%B6rdubblas%20\(t](https://www.kamerabild.se/fotoskolor/v-lj-r-tt-iso#:~:text=Med%20ISO%20menas%20hur%20snabbt,m%C3%A5ste%20antingen%20slutartiden%20f%C3%B6rdubblas%20(t)
- Kerner F. I Pelican state of mind, (u.å.) *History of the Rougarou; Louisiana's Werewolf*. Hämtad 31.08.2019 från <https://pelicanstateofmind.com/louisiana-love/history-rougarou-louisiana-werewolf/>
- Larare (2016, 10 augusti) *Bildanalys*. Hämtad 19.01.2021 från: https://larare.at/svenska/moment/bildanalys/bildanalys_fakta.html
- Madonna B. (2019, 19 december) *The Magic of Movie Makeup – 50 Makeup Transformations*. Hämtad 10.11.2020 från: <https://www.cossetmoi.com/the-magic-of-movie-makeup-50-makeup-transformations/>

Mychal, L. [Glam&Gore, Mykie]. (2016, 3 augusti) The Ultimate Guide To An FX Starter Kit! | Glam&Gore [Videofil]. Hämtad 04.11.2020 från:
<https://www.youtube.com/watch?v=KbnJITtEOg4&list=PLsBjzStA0MjCFY6xu7bqn1p3xuj0r0-W&index=6>

NE Uppslagsverket (u.å.) *Termoplast*. Hämtad 7.12.2020 från:
<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/termoplast>

Nordström N., Svanfors A. (2012) *Det var en gång...* (Kandidatuppsats). Vasa: Novia. Tillgänglig:
<https://www.theseus.fi/handle/10024/45118>

Onstage+ Goodman Theater “*The Top 6 Monsters You Don’t want to Meet from Around the World*” (2015, 24 september). Hämtad 16.11.2020 från: <http://www.onstage.goodmantheatre.org/2015/09/24/the-top-6-monsters-you-dont-want-to-meet/>

Peterson, B (2010) *Kreativ fotografering mer rätt exponering*, Borgå, WS Bookwell

Salbvini, D. (2012) *Masterclass: professional studio photography*. Santa Barbra, Rocky Nook Inc.

Supernatural Wiki (2007) *Changelings* Hämtad 09.11.2019 från
<https://supernatural.fandom.com/wiki/Changelings>

Termoplast. (u.å.) I *NE Natioalencyklopedia AB*. Hämtad 12.11.2020 från:
<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/termoplast>

The MathWorks, Inc. (u.å.) *Image Analysis*. Hämtad 19.01.2020 från:
<https://se.mathworks.com/discovery/image-analysis.html>

Ur (2020 februari 6) *Hur du gör en bildanalys*. Hämtad 19.01.2021 från: <https://www.ur.se/orkaplugga/hur-gor-man-en-bildanalys/>

Visitcryptoville (2014) *What is a Rougarou, exactly?* Hämtad 31.08.2019 från:
<https://visitcryptoville.com/2014/04/01/what-is-a-rougarou-exactly/>

Bildreferenser

Figur 1. Vendigo

onstage+ (24.09.2015) hämtad 16.11.2020 från: <http://www.onstage.goodmantheatre.org/2015/09/24/the-top-6-monsters-you-dont-want-to-meet/>

Figur 2 Bortbyting

Supernatural wiki (19.03.2011) hämtad 16.11.2020 från: <https://supernatural.fandom.com/wiki/Changelings>

Figur 3 Rougarou

The Pine Barrens Institute (18.08.2018) hämtad 16.11.2020 från:
<https://pinebarrensinstitute.com/cryptids/2018/8/18/quick-cryptid-snippet-rougarou>

Figur 4 Miss Shock

Rick Baker (2014) Hämtad 13.11.2020 från: <https://www.youtube.com/watch?v=Y-LX7zHakS8>